

Digitálny svet krok za krokom

AI v bežnom živote človeka

Milí čitatelia,

Táto brožúra vznikla ako súčasť nášho vzdelávacieho programu zameraného na rozvoj digitálnych zručností u znevýhodnených skupín obyvateľstva. Veríme, že prístup k základným digitálnym nástrojom a internetu je dnes rovnako dôležitý ako čítanie a písanie.

Naša organizácia sa dlhodobo venuje podpore tých, ktorí čelia rôznym prekážkam – či už sociálnym, ekonomickým alebo technologickým. Vďaka tejto príručke sa naučíte základy o používaní umelej inteligencie v živote človeka, získate sebavedomie a zručnosti potrebné na ďalšie učenie a využívanie technológií vo svoj prospech.

S úctou team Envirohouse.

O projekte

Projekt Digitálny svet krok za krokom je iniciatíva našej organizácie zameraná na zvyšovanie počítačovej gramotnosti u:

- seniorov
- ľudí so základným vzdelaním
- príslušníkov MRK
- ľudí dlhodobo nezamestnaných

Ciele projektu:

- odstrániť digitálne bariéry
- zlepšiť uplatniteľnosť na trhu práce
- zvýšiť schopnosť samostatne komunikovať s úradmi a službami online

Metóda práce:

Skupinové a individuálne školenia, praktické cvičenia, podpora tutorov a následná práca s brožúrou.

Obsah

- 6. Čo je umelá inteligencia (AI)?**
- 7. AI je všade okolo nás**
- 8. AI vo vyhľadávačoch a na internete**
- 9. Používanie AI v mobiloch**
- 10. AI v autách a doprave**
- 11. AI v zdravotníctve**
- 12. AI pri nakupovaní a reklamách**
- 13. AI v bankách a financiách**
- 14. AI v školstve a vzdelávaní**
- 15. Je AI bezpečná?**

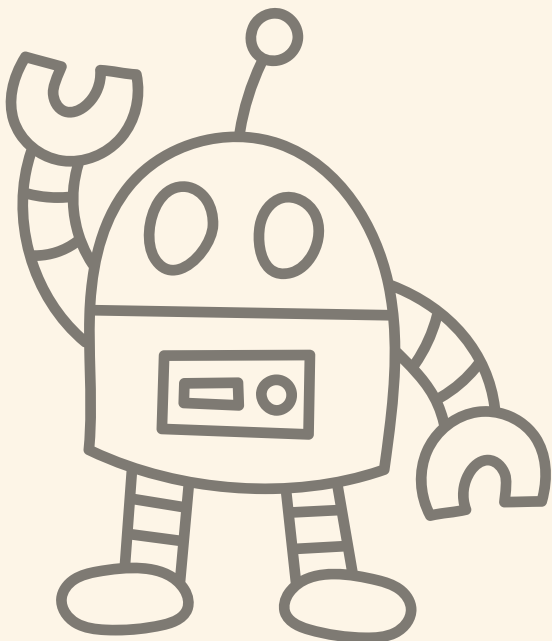
Čo je umelá inteligencia (AI)?

Umelá inteligencia je schopnosť strojov alebo počítačov myslieť podobne ako človek.

Znamená to, že sa vedia učiť, rozhodovať a riešiť problémy. AI neznamená robota z filmu – ide o programy, ktoré fungujú v počítačoch alebo mobiloch.

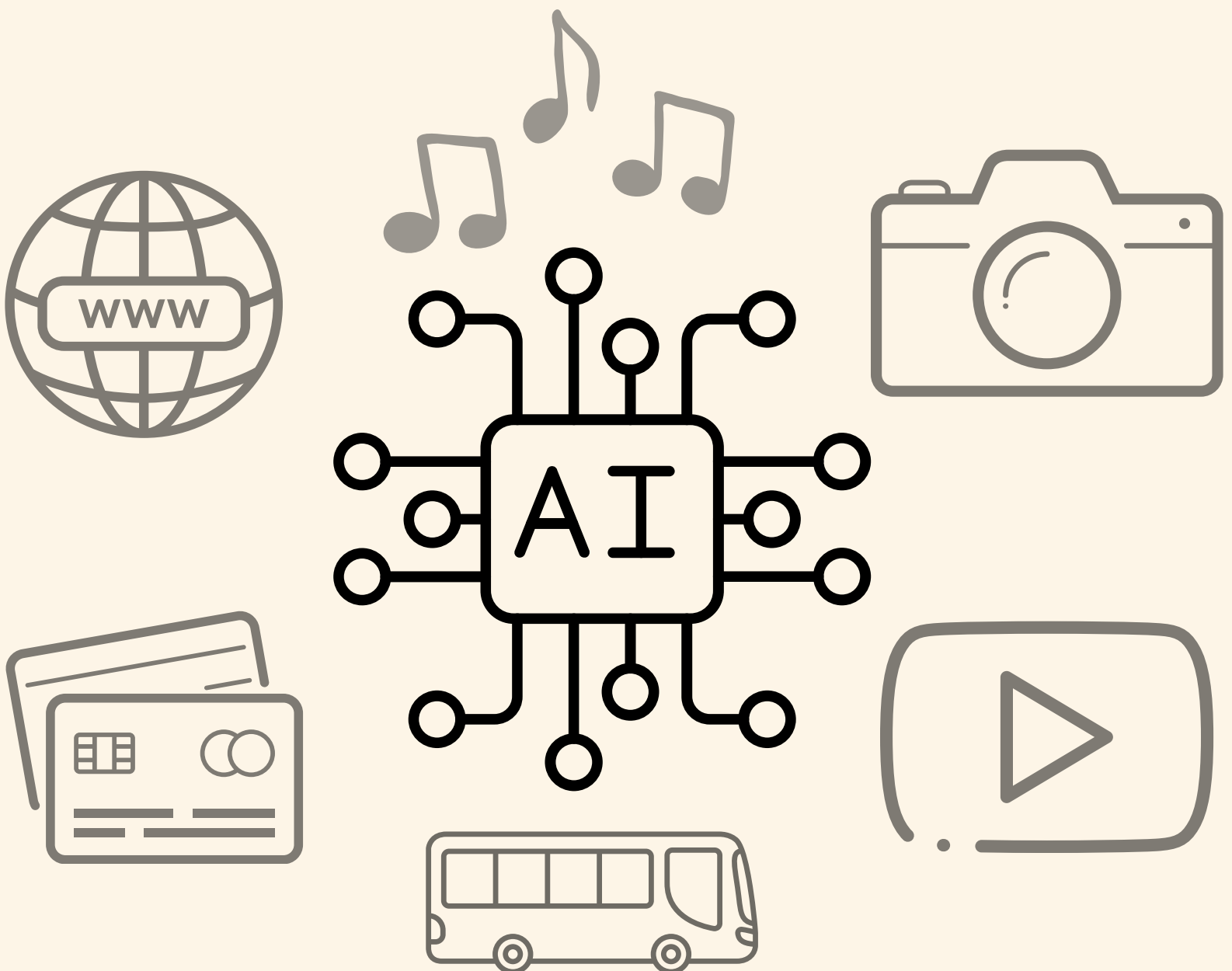
Umelá inteligencia pracuje ticho „v pozadí“ a pomáha nám každý deň.

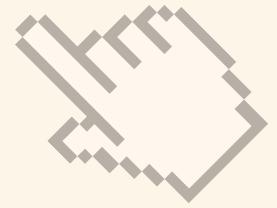
„Umelá inteligencia nevyzerá ako robot z filmu.“

AI je všade okolo nás

AI používame, aj keď o tom nevieme. Keď hľadáme niečo na internete, fotíme, počúvame hudbu alebo sledujeme videá – AI pomáha vyberať, usporiadať a odporúčať. Nájdeme ju v mobiloch, v bankách, v zdravotníctve aj v doprave. Stáva sa bežnou súčasťou nášho života.

AI vo vyhľadávačoch a na internete

Keď niečo zadáme napríklad do Googlu, AI pomáha nájsť najpresnejšiu odpoveď na našu otázku.

Učí sa z toho, čo ľudia najviac pod daným výrazom hľadajú, a ponúka nám výsledky, ktoré najviac zodpovedajú našej otázke.

Dokáže rozpoznať aj vaše chyby v písaní. Vďaka AI nemusíme presne vedieť, čo hľadáme – a predsa to nájdeme.

Pomáha aj pri preklade textu z cudzieho jazyka do slovenčiny. Stačí pár slov a AI nám pomôže s odpoveďou. Je to ako keby sme sa pýtali niekoho múdreho – a ten odpovedá rýchlo a bez čakania.

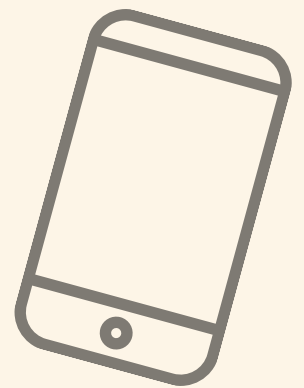
Používanie AI v mobiloch

Fotky a videá

AI v mobiloch pomáha zhotovovať krajšie fotky. Automaticky rozpozná tváre, zlepší farby alebo navrhne najlepší záber. Vie rozoznať zvieratá, predmety aj miesta na fotke.

Hlasové ovládanie

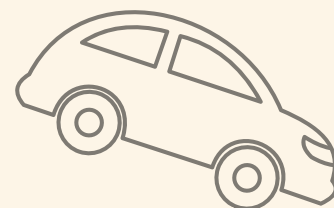
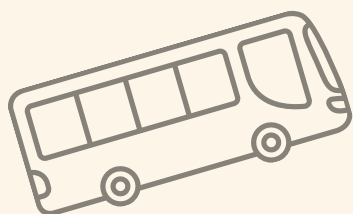

Siri, Alexa alebo Google Asistent sú hlasoví pomocníci v telefóne. Stačí na nich hovoriť – a oni vám odpovedia alebo niečo spustia. Môžeme sa ich opýtať, aký je deň, nastaviť budík alebo zapnúť hudbu. Hlasové ovládanie je veľkou pomocou pre ľudí, ktorí nevedia písať. AI rozpozná náš hlas a príkaz, ktorý následne vykoná.

AI v autách a doprave

GPS (Navigácia)

AI nám pomáha aj s navigáciou – navrhne najrýchlejšiu trasu vzhľadom na aktuálnu dopravnú situáciu, napr. prebiehajúce práce na ceste alebo zápcha.

Pomoc pri šoférovaní

Niektoré autá vedia automaticky zabrzdiť alebo zaparkovať, sledovať autá a chodcov pred sebou aby v prípade núdze zabránili havárii.

V mestách AI riadi semaforey tak, aby sa netvorili kolóny. V niektorých krajinách už testujú aj autá bez vodiča – riadené AI autopilotom. Tieto autá vidia cez kamery a senzory, sledujú značky a pohyb okolo seba. AI pomáha aj pri plánovaní verejnej dopravy a rozvoze tovaru. To všetko robí dopravu rýchlejšou a bezpečnejšou.

AI v zdravotníctve

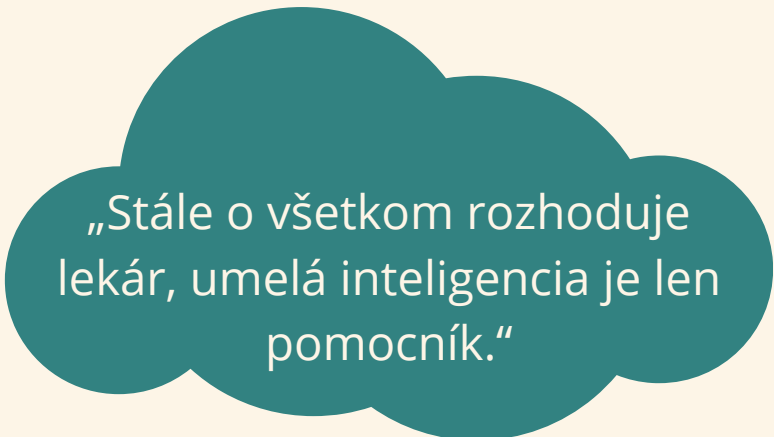
V zdravotníctve AI môže pomáhať lekárom pri určovaní diagnóz.

Rozpoznáva choroby na röntgenových snímkach alebo v laboratórnych výsledkoch. Pomáha pri plánovaní liečby a sleduje zdravotný stav pacientov.

Niektoré aplikácie pripomínajú aby ste si dali lieky alebo sledujú váš tlak a cukor.

AI môže pomôcť aj ľuďom, ktorí majú problémy s pamäťou. Vďaka nej sa môže zlepšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

No stále rozhoduje lekár – AI mu len pomáha.

„Stále o všetkom rozhoduje lekár, umelá inteligencia je len pomocník.“

AI pri nakupovaní a v reklamách

AI si pamätá, čo ste si pozerali alebo kúpili na internete. Vďaka tomu vám ponúka produkty, ktoré by sa vám mohli páčiť.

AI - pomocník pri nakupovaní na internete

Pomáha tiež zjednodušiť nakupovanie – odporúča veľkosť, farbu alebo podobný tovar.

AI rozhoduje, ktoré reklamy uvidíte, podľa toho, čo vás zaujíma. Umožňuje rýchlejšie nájsť to, čo hľadáte.

Obchodníci tak vedia lepšie porozumieť zákazníkom. Aj tu je dôležité vedieť, že AI nás sleduje len v rámci toho, čo jej dovolíme.

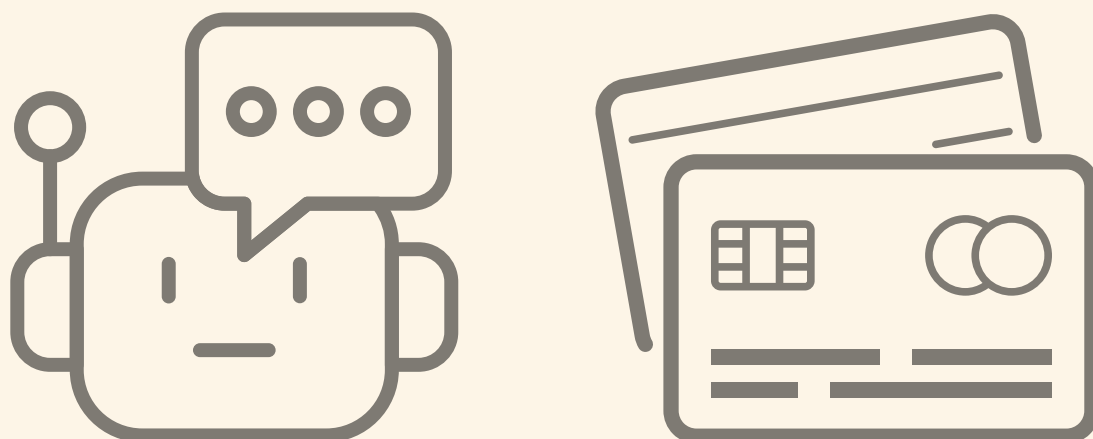
AI v bankách a financiách

V bankách AI sleduje pohyby na účtoch a chráni nás pred podvodmi. Upozorní, keď sa stane niečo neobvyklé – napríklad výber z cudzieho mesta.

Aplikácie v bankovníctve

Pomáha tiež rýchlejšie vybaviť platby alebo pôžičky. Niektoré aplikácie radia, ako lepšie šetriť alebo kde je najvýhodnejší nákup. Chatboti (umelá inteligencia), ktorých banky používajú, odpovedajú na otázky klientov.

Vďaka AI tak nemusíme čakať na pobočke. Je to pohodlné, ale vždy treba byť opatrný pri zdieľaní osobných údajov.

AI v školstve a vzdelávaní

Umelá inteligencia sa používa aj v školách a pri učení. Vie pomáhať pri výučbe – napríklad vysvetľuje látku jednoduchšie alebo opakuje učivo.

AI sa dokáže prispôbiť tempu žiaka, ak niečo nechápe hneď. Učí sa, v čom žiak robí chyby, a podľa toho mu dáva cvičenia. Niektoré online kurzy používajú AI na kontrolu odpovedí alebo odporúčanie ďalších tém.

Vzdelávanie je vďaka AI dostupnejšie aj pre ľudí so zdravotným znevýhodnením. Každý tak môže napredovať vlastným tempom a podľa svojich možností.

Je AI bezpečná?

Umelá inteligencia (AI) je len nástroj, nie osoba.

Vytvorili ju ľudia a ľudia ju aj riadia. Pomáha šetriť čas a zjednodušuje mnohé úlohy, prispieva k lepšej bezpečnosti a plneniu každodenných úloh, ktoré v minulosti trvali oveľa dlhšie.

No dôležité je, aby bola využívaná správne a zodpovedne. Čím viac jej rozumieme, tým lepšie vieme, ako ju využiť v náš prospech.

AI nás neovláda – ľudia ju vytvorili a riadia. Nie je to „osoba“ ani bytosť. Nevie cítiť, rozmýšľa len na základe údajov. Aj preto nemôže nahradiť ľudský úsudok a zodpovednosť. AI nám má pomáhať, nie rozhodovať namiesto nás. Ak jej budeme rozumieť, bude pre nás dobrým pomocníkom, nie hrozbou.

Zvládli ste to – výborne!

Dúfame, že ste sa dozvedeli, čo je umelá inteligencia a ako sa s ňou stretávate každý deň.

Nemusíte sa jej báť – stačí jej len trochu porozumieť. Je to nástroj, ktorý nám môže veľmi pomôcť, ak ho používame s rozumom.

Váš záujem učiť sa nové veci je tým najlepším začiatkom.

